

Barnekoordinator

Seniorrådgiver Anne-Beathe Horten

Statsforvalteren i Innlandet

30.11.2023

Dette skal jeg snakke om?

- Kort om lovgrunnlaget og bakgrunnen for barnekoordinator
- Hvem har rett på barnekoordinator?
- Kort om forskjellen mellom barnekoordinator og alminnelig koordinator
- Hvordan få barnekoordinator og koordinerende enhet sin rolle.
- Hva må på plass for at barnekoordinator skal få gjort jobben sin?
- Kort om barnekoordinators oppgaver

Kort om lovgrunnlaget

- Familiens rett til barnekoordinator følger av pasient - og brukerrettighetsloven § 2-5 c
- Kommunens plikt til å tilby barnekoordinator følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a
- Barnekoordinatorens oppgaver kommer fram av helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a, andre ledd, bokstav a-e
- Koordinerende enhet skal ha overordnet ansvar for oppnevning, opplæring og veiledning av barnekoordinator, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 7-3.

Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

Nasjonal veileder

Først publisert: 15. september 2022

Sist faglig oppdatert: 11. april 2023

Veilederen er utarbeidet av Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet.

Hvorfor barnekoordinator?

- Mange foreldre opplever at informasjonen om tjenester og hjelpesystemer er mangelfull, tilfeldig og personavhengig.
- De opplever at det er de selv som må finne ut av hvilke tjenester de kan ha rett på, hvordan de går fram for å få disse og at de må koordinere hjelpen som gis.
- Mange foreldre opplever også at tilbudet er for knapt, at det er fragmentert og lite koordinert.
- Barnekoordinator er derfor innført som en del av Likeverdsreformen for å
 - sikre mer sammenhengende og bedre koordinerte tjenester til barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne
 - bistå og avlaste foreldrene

Hvem har rett på barnekoordinator?

- Tre vilkår som må være oppfylt:
 - Familien venter eller har barn under 18 år
 - Barnet har alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne
 - Barnet må ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester

«Det sentrale for vurderingen av rett til barnekoordinator skal være hvilket hjelpebehov barnet har (eller vil få) , og i forlengelsen av dette om barnet vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.» Prop. 100 L (2020-2021)

Barnekoordinator og alminnelig koordinator

- For å ha rett til barnekoordinator, må de tre vilkårene vist til ovenfor være oppfylt.
 - Gjelder også før barnet er født
 - Aldersgrense på 18 år
 - Oppnevnes for hele familien og det er foreldrene som kan samtykke til barnekoordinator
 - I tillegg til å ha flere helse- og omsorgstjenester må det også være behov for andre velferdstjenester
 - Vilårene for barnekoordinator er noe strengere enn for alminnelig koordinator, og barnekoordinator har en utvidet koordinatorrolle – hele familien i fokus, ikke bare pasienten eller brukeren
- Skal bare ha en koordinator!
 - Der retten til barnekoordinator ikke er oppfylt, kan retten til alminnelige koordinator være oppfylt.

Hvordan få barnekoordinator?

- Når kommunen har kjennskap til behov som kan gi rett til barnekoordinator, skal kommunen på eget initiativ veilede familien om rettigheter, og ta initiativ til en rettighetsvurdering der familien ønsker det.
- En familie kan uttrykke et ønske om barnekoordinator både muntlig og skriftlig.
- Kommunens vurdering av om retten til barnekoordinator er oppfylt eller ikke, skal skrives ned og sendes familien, og det skal opplyses om klageadgang.
- Avgjørelsen skal dokumenteres i egnet saksbehandlingssystem.
- Se «*Veileder for saksbehandling etter helse- og omsorgstjenesteloven*».

Koordinerende enhet sin rolle

- Kommunen skal tilby barnekoordinator.
- Koordinerende enhet har det overordnede ansvaret for oppnevning, opplæring og veiledning av barnekoordinatorer.
- Rollen barnekoordinator kan ivaretas uavhengig av fag- og profesjonskompetanse.
- Ikke et krav at barnekoordinator oppnevnes fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten.
- Bør legges vekt på den enkeltes reelle kompetanse og forutsetninger for å kunne ivareta barnekoordinators lovpålagte oppgaver.

Hva må på plass for at
barnekoordinator skal
få gjort jobben sin?

Kommunen må delegere

- Som følge av det kommunale selvstyret, kan staten normalt ikke bestemme hvordan kommunen skal løse sine lovpålagte oppgaver.
- Det ligger i kommunelovens system at kommunestyret kan delegere myndigheten til kommunedirektør, som igjen delegerer myndigheten til den/de som skal utføre oppgavene.
- Oppgavene til barnekoordinator er lovpålagte, og myndigheten til å utføre oppgavene må delegeres fra kommunedirektør til rollen barnekoordinator.
- Myndigheten som kommer fram av delegasjonsvedtaket skal altså være knyttet til barnekoordinators oppgaver etter loven.
- Delegering av myndigheten er en forutsetning for at barnekoordinator kan ivareta oppgavene som følger av helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a.
- Det er ikke valgfritt å delegere slik myndighet.

Kommunen må sikre gode rammer

- Rutiner for barnekoordinators arbeid bør være nedfelt i kommunens kvalitetssystem.
- Ledelsen må gi tilstrekkelig informasjon til at barnekoordinator kan utføre oppgavene sine innenfor rammene av budsjett og prioritering/fordeling av ressurser mellom ulike kommunale sektorer.
- Det er et lederansvar å sikre at barnekoordinator har tilstrekkelige rammer for å ivareta ansvaret sitt.
- Sentrale forutsetninger for trygghet i rollen er:
 - at barnekoordinator har lederforankring og
 - at rollen verdsettes og legitimeres i det daglige arbeidet i virksomheten
 - for eksempel er det viktig at ledere anerkjenner at barnekoordinator bruker tid på å utvikle gode relasjoner og kompetanse i rollen.

Barnekoordinators oppgaver og myndighet må gjøres kjent

- For at barnekoordinator skal få utført sine lovpålagt oppgaver, må de som har denne rollen være kjent med hvilken myndighet de har.
- Andre kommunale velferdstjenester må være kjent med at barnekoordinator kan pålegge tjenestene å samarbeide bedre.
- Andre velferdstjenester, f.eks. spesialisthelsetjenesten oppfølgingstjenesten, må kjenne til hvilke oppgaver en barnekoordinator har og at de har ansvaret for å samordne samarbeidet.

Barnekoordinator

- en superhelt ?

Barnekoordinators oppgaver

- Koordinere det samlede tjenestetilbudet og sørge for fremdrift i arbeidet med individuell plan.
- Ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelser av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.
- Gi familien informasjon og veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbud, andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner.
- Må utføres innenfor reglene om taushetsplikt og samtykke.
- Barnekoordinator skal dokumentere opplysninger som er nødvendige og relevante for en forsvarlig dokumentasjon av koordineringsoppgavene.

Koordineringen av det samlede tjenestetilbudet

- Barnekoordinator skal **sørge for** samarbeid der dette er nødvendig for å tilby et koordinert tjenestetilbud:
 - innad i den kommunale helse- og omsorgstjenesten
 - samarbeid med andre velferdstjenester i kommunen
 - samarbeid med spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunale tjenester
- Barnekoordinatoren skal **følge med på** at tjenesteyterne samarbeider og at det er avklart hvem som er ansvarlig for å yte hvilke tjenester.

Barnekoordinators myndighet til å koordinere det samlede tjenestetilbudet

- Barnekoordinator skal ta initiativ til styrket koordinering av alle velferdstjenester barnet har.
- Barnekoordinator kan **pålegge** de kommunale velferdstjeneste å samarbeide bedre eller å koordinere tjenestetilbudet bedre.
- Kan f.eks. avklare:
 - hvilken informasjon de enkelte velferdstjenestene skal gi hverandre
 - hvilke møter de skal delta på
 - når de skal gjennomføre tjenestene for at de skal bli best mulig samkjørt med andre velferdstjenester
- Når det gjelder slike aktiviteter, har barnekoordinator **myndighet til å bestemme over** de andre kommunale velferdstjenestene.
- Denne **myndigheten må delegeres** til barnekoordinator.

Barnekoordinator skal ivareta kommunens ansvar...

- for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av **tilbud** om eller **ytelser** av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.
- Oppgaven innebærer et spesielt ansvar for å **følge opp** overfor tjenestene for å sikre at barnet, ungdommen og familien får tjenestene de har krav på, og at tjenestene er tilstrekkelig koordinerte.
- Fordi det er kommunen som har ansvaret, må barnekoordinator ha tilstrekkelige fullmakter og **beslutningsmyndighet** til å kunne bidra reelt i oppfølging og tilrettelegging av tjenestetilbudet.

Barnekoordinator kan ikke...

- Det er kommunen, og ikke barnekoordinator, som har det rettslige ansvaret for at familien og barnet/ungdommen får de tjenestene de skal ha.
- Barnekoordinator kan ikke instruere andre velferdstjenester om hvilke tjenester og hvilken oppfølging de skal gi eller hvordan de ulike tjenestene skal ytes.
- Barnekoordinator har heller ikke myndighet til å pålegge statlige eller fylkeskommunale velferdstjenester å samarbeide eller koordinere det samlede tjenestetilbudet bedre.
 - Manglende samarbeid kan være brudd på disse velferdstjenestenes samarbeidsplikt

«Voksne skal gjøre det som er best for barn!»

- Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelser som berører barn.
- Barn har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres mening skal tillegges vekt i overensstemmelse med deres alder og utvikling.
- Barnekoordinator har en sentral rolle til å sikre at barnet, ungdommen og familien får medvirke og få informasjon ved gjennomføringen av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.